

ТМ	Г. XXXI	Бр. 4	Стр. 827 - 830	Ниш	октобар - децембар	2007.
----	---------	-------	----------------	-----	--------------------	-------

Полемика
Примљено: 09.11.2007.

Аљоша Мимица
Филозофски факултет
Београд

МАЛИ ПАСАЖ У ЈЕДНОЈ ПАШКВИЛИ*

Знам, није уобичајено да аутори одговарају на приказе својих књига. Али, ако кратки пасаж, у склопу досадне пашквиле, не садржи ни трунку стручне критике књиге која има преко стотину писаца, ко ће им бити заточник ако не онај ко је њихове текстове сабрао међу истим корицама?! Јављам се, дакле, у звању једног од двоје – уз Марију Богдановић – приређивача *Социолошког речника* (Завод за уџбенике, Београд, 2007).

У последњем броју часописа *Теме* (XXXI, 2007, бр. 3) објављен је текст Милана Брдара, под насловом "О Хегеловим пиљарицама и неким детаљима из кулоарске историје наше социологије као саставног дела опште нам несреће". Овде ме не занима *meritum* самог чланка, то јест једна прилично незанимљива, неукусна и – почев од самог наслова – полуписмена филипика, него скрећем пажњу на кратак одељак тог текста у којем се аутор осврће на већ поменути *Социолошки речник*. Тај ћу одељак навести у целини, а Редакцију замолити за мало простора да бих га коментарисао. Елем, аутор каже:

"Последње Маријино [тј. Марије Богдановић] знаменито недело је управо објављен *Социолошки лексикон*. У тим који је наводно требало на њему да ради натрпала је имена многих од нас и објавила га у *Социологији* (1994), а да нас никада нико о томе није питао пристајемо ли на то и шта ће нам бити посао. Богу хвала да ништа нисмо радили, када се показало какав је лексикон на крају изашао. Али, ко да нас опере ако се неко сети тог, првобитно објављеног списка сарадника? Значи, и у том послу је била фалсификатор *vis-à-vis* издавача, или пак уредник који се 'лажно представља'. А финално дело је такво да се слободно може рећи: тако нешто више не постоји ни у Албанији. За ту брљотину узимала је паре од више издавача

amimica@f.bg.ac.yu

* Редакција је отворена за наставак полемике.

више пута (беше почела с 'Просветом'), а када је први пут догорело под ногама, крајем деведесетих година, са сарадницима је делила одреднице шаком и капом, на врло адекватном месту – у бифеу Филозофског факултета!

Поента овог монополисања била је у томе да се годинама не уради ваљан лексикон. Коначан резултат имамо доступан ових дана, као импозантан прилог даљем срозавању угледа струке, наметање симулакрума да исту чине неспособњаквићи да напишу пристојан појмовник своје науке. Већ због тога би је требало протерати из исте. Али, о том не делу ће, ваљда, бити посебно речи током следећих месеци. Уколико струка нема механизам самоодбране од таквих штеточина, онда заслужује да пропадне."

Не упуштајући се у анализу заснованости судова изречених у овом тешко разумљивом, срдитом и злобном тексту, указујем само да у њему, на *чињеничком* нивоу, ништа – ама баш ништа! – није тачно:

(1) "Недело" о којем М. Брдар говори починили су, у *заједничком* злочиначком подухвату, већ поменуто Марија Богдановић и моја маленкост, с тим што ја имам бити *првооптужени*, с обзиром да сам свој крвави траг оставио као *првопотписани* на корицама тог (не)дела. Нигде се, међутим, у том нервозном тексту, моје име као приређивача не помиње, па се – право да кажем – осећам помало увређеним.

(2) Књига на коју М. Брдар реферира не носи наслов *Социолошки лексикон* него, пак, *Социолошки речник* (још једаред: Завод за уџбенике, Београд, 2007, 850 одредница, 700 страница формата 21x26 cm, повлашћена цена до 15. јануара 2008. само 1150 динара!).

(3) Дакле, *Социолошки речник*, такав какав се недавно појавио под тим насловом, код тог издавача, у том формату и по тој цени, нема никакве везе са оним старим *Социолошким лексиконом* (Савремена администрација, Београд, 1982), који се М. Брдару, очито, још врзма по глави, нити пак са оном никад објављеном *Социолошким енциклопедијом*, о којој је трага остало само у једној скици, објављеној у часопису *Социологија* (XXXIX, бр. 2) 1997, а не, почем, 1994. године, као што М. Брдар каже.

(4) Па чак и да јесте било као што М. Брдар инсинуира – на име, да га "нико о томе није питао", тј. хоће ли сарађивати у раду на *Енциклопедији* – он није ни могао бити у видокругу тадашњих уредника напросто зато што је, по сопственом закаснелом и драгоценом аутобиографском признању, тих година још плутао у дубокој резигнацији и добровољној интелектуалној апстиненцији (упор. нав. чл., стр. 647 и даље). То његово стање мора бити да се протегло и на потоње раздобље, на име оно у којем се доиста радило на *Речнику*, а не пак више на *Лексикону* или *Енциклопедији*.

(5) Одреднице за *Социолошки речник* нису се, као што М. Брдар поуздано зна, делиле у "бифеу Филозофског факултета", него су *годинама* биле подастрте на увид свим заинтересованим колегицама и колегама. У више наврата смо, у том смислу, позивали на сарадњу целокупну нашу тзв. социолошку заједницу, ма шта да је од ње остало после удара које је претрпела у последњих двадесетак година, чему је и М. Брдар – пошто се тргао из дремежа – марљиво придонио. А ја сам лично, бар два пута, јавно кумио и молио да нам се придруже *све* колегице и колеге не бисмо ли ствар привели крају (упор. А. Мимица, "Социолошки речник: неколико одредница", *Социологија*, XLIV, 2002, бр. 1; "Социолошки речник: неколико одредница, још једном", *Теме*, XXX, 2006, бр. 1). У сличном смислу био је интониран и уводни текст уредника часописа којем се овде обраћам, Драгољуба Б. Ђорђевића, који не само што је позивао на сарадњу него је и сопственим примером показао шта и како треба да се ради у области за коју је, по оној првобитној подели рада, био задужен (упор. *Теме*, XXVII, 2003, бр. 3).

(6) На крају, оно што је најдраже нашим критичарима и аналитичарима: *прича о новцу*. У том смислу, мислим да је најбоље да наведем извод из завршног пасуса мог "Предговора" *Речнику*:

"Пре него што је – на једном већ поодмаклом ступњу рада – Завод за уџбенике преузео старање над рукописом *Речника*, елементарне материјалне трошкове спорадично су намиривале следеће установе и привредне организације, којима се и овом приликом захваљујемо: Републичко и некадашње Савезно министарство за науку, као и београдска предузећа ЦИП (Саобраћајни институт) и 'Информатика'. Но, највећу захвалност приређивача, као и целокупне наше социолошке заједнице, заслужују бројни писци одредница који су – пре свега, у току завршне фазе рада, још под окриљем Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду – свој нимало лак и, уосталом, врло незахвалан посао обављали потпуно бесплатно".

Ако се нађе још неки финансијер којег нисмо поменули – ево, на вољу му је да се јави! Може да се обрати и пореским органима или, још боље, самом М. Брдару, па му неће бити тешко да дође ни до саме Владе. А што се тиче висине уредничких хонорара, када је о *Речнику* реч, наш се пашквилант може за тај податак обратити Заводу за уџбенике, у предасима рада на ревизији своје најновије (надајмо се, конклузивне!) интерпретације Карла Попера, мислиоца који баш и није уживао у слављењу лажи.

Целокупан тај параноидни конструкт који се бесправно гради у Малом пасажу М. Брдара – наиме, да је у *Социолошком речнику* окупљена братија "Маријиних" истомишљеника, трабаната и клијената – мене згражава јер управо он сведочи о стању у једном значај-

ном и, у последње време, врло активном, па и агресивном делу наше тзв. социолошке заједнице. Зато и могу да М. Брдару узвратим његовим сопственим речима, с чијим се дубоким смислом потпуно слажем, па их, ево, и у курзив стављам: *"Уколико струка нема механизам самоодбране од таквих штеточина, онда заслужује да пропадне"*.